

De minister van Asiel en Migratie
via Postbus Spreidingswet

Onderwerp
onverwijld melding op grond van
Spreidingswet

Zaaknummer
487445

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 5 juni 2025

Geachte minister,

De Zeeuwse gemeenten werken hard aan de realisatie van de opgave die volgt uit uw verdeelbesluit van 20 december 2024. Als voorzitter van de Zeeuwse Provinciale Regietafel Asiel informeer ik u graag over de stand van zaken. De opgave voor Zeeland is 2.109 opvangplekken, inclusief 180 opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV). Hiervan realiseren wij er – zoals het er nu naar uitziet – per 1 juli 1.697, waarvan 120 voor AMV. Dat betekent dat we de opgave voor een groot deel realiseren (80%).

Solidariteit en samenwerking: het Zeeuwse verhaal

Met deze brief wil ik het unieke Zeeuwse verhaal benadrukken. Dit is er één van solidariteit en samenwerking. Al vóór de Spreidingswet maakten Zeeuwse gemeenten afspraken over de opvang van asielzoekers en Oekraïners en over doorstroming naar huisvesting. Deze afspraken zijn gebaseerd op gedeelde verantwoordelijkheid en blijven de basis vormen voor toekomstige opvang. Daarbij kijken we verder dan de periode waarop de Spreidingswet betrekking heeft.

Praktische knelpunten

Ondanks de gezamenlijke inzet van de Zeeuwse gemeenten lukt het niet om per 1 juli volledig aan de opgave te voldoen. Zes gemeenten (Hulst, Sluis, Schouwen-Duiveland, Kapelle, Borsele en Tholen) halen de deadline niet. In de bijlagen lichten zij per gemeente toe hoe dat komt. Aan de bereidheid van gemeenten en de samenwerking met COA ligt het niet. Het zijn vooral praktische knelpunten die het proces vertragen en waarop gemeenten geen invloed hebben. Zoals hoge huurprijzen van verhuurders en complexe vergunningaanvragen door stikstofproblemen en logistieke obstakels.

Gemeenten houden zich aan afspraken

In de Zeeuwse PRT hebben we afgesproken dat elke gemeente zich aan de gemaakte afspraken houdt. Ook wanneer de deadline van de Spreidingswet niet wordt gehaald, blijft het doel om de afgesproken opvangplekken volledig te realiseren. De gemeenten doen dit in samenwerking met het COA. In de bijlage staat welke stappen zij hiervoor zetten en wat de planning is.

Ondersteuning Rijk onmisbaar

Om voldoende opvangplaatsen voor asielzoekers en AMV te realiseren, is een ondersteunende houding van het Rijk onmisbaar. Voortdurende discussies over het al dan niet intrekken van de Spreidingswet, de noodzaak van opvangplaatsen en financiering en problemen bij de invulling van onder andere tijdelijk nieuwkomersonderwijs, vertragen de voortgang aanzienlijk.

Wij rekenen dan ook op uw ondersteuning, zodat we gezamenlijk het gewenste resultaat kunnen bereiken.

Met vriendelijke groet,

H.M. de Jonge, waarnemend Commissaris van de Koning

Bijlagen:

1. onverwijld melding per betreffende gemeente

Bijlage: onverwijld melding artikel per betreffende gemeente

Gemeente Hulst

- *De melding dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

Het plan is om aan de Spoorweg in Hulst een flexibele huisvestingslocatie te openen voor 100 asielzoekers en 150 ontheemden uit Oekraïne. We startten in 2023 al met de voorbereidingen van deze locatie, zoals de bestuurlijke besluitvorming, de aankoop van de grond en het participatieproces. Helaas moeten wij melden dat de opvanglocatie Spoorweg in Hulst niet voor 1 juli 2025 kan worden gerealiseerd.

- *De feiten en omstandigheden die ervoor zorgen dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

Inconsistent rijksbeleid

Investerings in vastgoed kennen een lange exploitatietermijn, in dit geval 15 jaar. Door inconsistent rijksbeleid is de exploitatie van nieuw te realiseren vastgoed zeer onzeker, en daardoor feitelijk onverantwoord. Onzekerheid over de invoering van de Spreidingswet, verlaging van de normbedragen voor de opvang van Oekraïners, onduidelijkheid over de looptijd van de “Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne” en een forse verlaging per 1 juli 2025 van de vergoeding voor de noodopvang zijn factoren die tot een heroverweging leiden van reeds geplande investeringen.

Participatie

Landelijk is te constateren dat de realisatie van een opvanglocatie de nodige weerstand kan oproepen bij omwonenden en andere betrokkenen. Om die reden hebben we gekozen voor een intensief en tijdrovend participatieproces. Op een tweetal plandagen hebben de belanghebbenden met externe begeleiding hun randvoorwaarden geformuleerd en zijn er op diverse onderwerpen werkgroepen gevormd. Dit proces heeft uiteindelijk flink wat tijd gekost en loopt nog steeds door.

Bezwaren

Ondanks bovenstaand intensief participatietraject zijn er een fors aantal bezwaren ontvangen, in totaal 38 waarvan er 17 niet ontvankelijk zijn verklaard en 21 ongegrond. De afhandeling van deze bezwaren heeft veel tijd gekost, mede omdat alle bezwaarmakers zijn gehoord. Van de ongegrond verklaarde bezwaarmakers hebben er voorlopig 2 beroep aangetekend bij de Rechtbank.

Aanbesteding

We hebben gekozen voor een Europese aanbesteding met een selectiefase en gunningsfase. Voor de selectiefase hebben zich 17 partijen ingeschreven waarna er 5 zijn geselecteerd voor de gunningsfase. Twee partijen hebben na selectie afgezien van inschrijving, en we hadden dan ook drie inschrijvingen verwacht. Er heeft zich echter maar 1 partij ingeschreven voor de gunningsfase, en deze inschrijving bleek ook nog ongeldig.

Financiering

Het project Spoorweg bestaat uit 58 wooneenheden en gemeenschappelijke ruimten, waarvan 18 wooneenheden met gemeenschappelijke ruimten bestemd zijn als opvanglocatie. De overige 40 woningen zijn bestemd voor de opvang van ontheemden. Vooral over de financiering van de opvang van deze laatste doelgroep is de nodige onzekerheid ontstaan door het feit dat de “Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne” momenteel eindigt per 4 maart 2026, middels een maatwerkoplossing kunnen afspraken gemaakt worden tot 4 maart 2027. Dit heeft een fors effect op de exploitatie van het complex.

Contractvorming

De gemeente Hulst realiseert het project Spoorweg en zal als eigenaar de opvanglocatie verhuren aan COA. Dat betekent dat er drie overeenkomsten tussen COA en de gemeente gesloten moeten worden; een bestuursovereenkomst, een huurovereenkomst en een beheerovereenkomst. De totstandkoming van deze overeenkomsten verloopt moeizaam en is tijdrovend.

- *De stappen die de gemeente zet en heeft gezet om toch op zo'n kort mogelijke termijn te kunnen voldoen aan de wettelijke taak, met een tijdsindicatie wanneer de benodigde plekken alsnog beschikbaar zullen zijn*

Aanbesteding

We hadden ervoor kunnen kiezen de gehele aanbestedingsprocedure opnieuw te voeren, wat weer een half jaar vertraging zou opleveren. Maar na juridisch advies is ervoor gekozen met de enige inschrijver de onderhandelingsfase op te starten en de inschrijver de mogelijkheid te bieden zijn inschrijving te completeren.

Financiering

Omdat zowel de duur als de bekostiging van huisvesting van Oekraïners ongewis is, is er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor andere doelgroepen waaronder spoedzoekers, statushouders en arbeidsmigranten. Dit onderzoek heeft zich gericht op de juridische mogelijkheden en op de vraag vanuit het betreffende marktsegment.

Contractvorming

Inmiddels heeft de contractvorming de nodige prioriteit gekregen en kan deze op korte termijn worden afgehandeld.

Crisisnoodopvang: CNO Reynaertland

Momenteel is de themazaal van zwembad Reynaertland in Hulst ingericht voor crisisnoodopvang. Het College van B&W heeft in april 2025 besloten om per 1 juli 2025 te stoppen met de crisisnoodopvang als gevolg van de gewijzigde tarieven per 1 juli 2025. Deze zijn vanaf dat moment verre van kostendekkend, mede als gevolg van de hoge huurlasten en het feit dat er op locatie geen kookgelegenheid aanwezig is. Wij overlegden met de provincie, het Ministerie van Asiel en Migratie en het COA over de mogelijkheid de crisisnoodopvang langer open te houden, zodat we een warme overdracht kunnen realiseren tot de opening van de flexibele huisvestingslocatie aan de Spoorweg. We hebben 47 bedden in de CNO beschikbaar. Helaas is het niet mogelijk om de kosten terug te brengen tot €88 per persoon per dag.

Planning

Genoemde omstandigheden hebben hun gevolgen gehad voor de oorspronkelijke planning. Onzekerheden die er nu nog bestaan in de huidige planning zijn de afhandeling van het beroep bij de Rechtbank en eventueel hoger beroep en mogelijk schorsingsverzoek bij de Raad van State. Een ander risico is het tijdig beschikbaar zijn van de benodigde nutsvoorzieningen. Op basis van de aangepaste planning, ervan uitgaande dat er geen hoger beroep met schorsingsverzoek wordt ingesteld bij de Raad van State en de nutsvoorzieningen tijdig aangelegd worden, is ingebruikname in Q2 van 2026 mogelijk.

Gemeente Sluis

- *De melding dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

Na intensief overleg en uitvoerig onderzoek, in nauwe samenwerking met het COA, is gebleken dat het helaas niet haalbaar is om op 1 juli 2025 te kunnen voldoen aan de wettelijke taak.

- *De feiten en omstandigheden die ervoor zorgen dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*
 - De locatie betreft een perceel met de nodige uitdagingen. Het bouwrijp maken door het COA vraagt om onderzoek wat betreft beperkingen rondom stikstof en natuur. Deze onderzoeken zijn in volle gang en we zijn in afwachting van de resultaten;
 - Beperkingen met betrekking tot NUTS voorzieningen. Deze moeten worden aangelegd. Het COA is in overleg met de netbeheerder over de mogelijkheden;
 - Vanwege bovenstaande punten en de bijkomende kosten, in relatie met de opvangtermijn van dertien maanden, staat de businesscase onder hoge druk. Het COA heeft ons nog niet laten weten of zij dit wil/kan realiseren.
- *De stappen die de gemeente zet en heeft gezet om toch op zo'n kort mogelijke termijn te kunnen voldoen aan de wettelijke taak, met een tijdsindicatie wanneer de benodigde plekken alsnog beschikbaar zullen zijn*

Zodra het COA alle informatie in beeld heeft zal de directie van het COA het besluit nemen of de noodzakelijke investeringen verantwoord zijn ten opzichte van de opvangtermijn van dertien maanden. Als het COA de businesscase rond krijgt staat de gemeente Sluis direct klaar om de nodige ruimtelijke en bestuurlijke stappen te zetten. Vooralsnog gaan wij er op dit moment vanuit dat het niet voor het eerste kwartaal van 2026 gerealiseerd zal zijn.

Gemeente Schouwen-Duiveland

- *De melding dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

De gemeente Schouwen-Duiveland kan niet tijdig voldoen aan haar wettelijke taak. Namelijk de opvang van 250 asielzoekers in een noodopvanglocatie voor een periode van 5 jaar.

- *De feiten en omstandigheden die ervoor zorgen dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

De vertraging wordt veroorzaakt door de uitspraak van de Raad van State van december 2024 over stikstof. Dit leidde ertoe dat wij niet langer intern mogen salderen en een ecologische beoordeling (voortoets) nodig is, voordat we de omgevingsvergunning konden verlenen en konden starten met de bouw. De ecologische beoordeling lag voor akkoord bij de provincie.

- *De stappen die de gemeente zet en heeft gezet om toch op zo'n kort mogelijke termijn te kunnen voldoen aan de wettelijke taak, met een tijdsindicatie wanneer de benodigde plekken alsnog beschikbaar zullen zijn*

Eind mei gaf de provincie akkoord op de voortoets. Per ommegaande verleenden wij de omgevingsvergunning. Het COA start 10 juni met de werkzaamheden, te beginnen met het bouwrijp maken van het terrein. De verwachting is dat de noodopvang in Q4 van 2025 wordt opgeleverd.

Gemeente Borsele

- *De melding dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

De gemeente Borsele kan niet tijdig voldoen aan haar wettelijke taak. Vanuit de Spreidingswet en de hierop volgende afspraken vanuit de PRT staat Borsele aan de lat om een noodopvang voor asielzoekers te realiseren gedurende 13 maanden. Begin februari 2025 heeft het college besloten hiervoor een locatie beschikbaar te stellen, aan het COA, in Heinkenszand. Tot dusver heeft het COA nog geen "go" gegeven en geen vergunning aangevraagd. Al eerder werd een locatie aan COA aangeboden.

- *De feiten en omstandigheden die ervoor zorgen dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

- Procesonderhandeling tussen COA en gemeente inzake inrichting en bouwrijp maken perceel waarbij stagnering ontstaat bij projectontwikkelaar COA;
- COA dient nog aanbesteding te doorlopen, deze kan (ook) nog stagnering met zich meebrengen;
- Financiële duidelijkheid over businesscase/begroting laat bij het COA lang op zich wachten;
- Secuur proces met omgeving en gemeenteraad kost tijd;
- Vergunning tot dusver nog niet aangevraagd omdat het COA nog geen "go" heeft gegeven;
- Uitgangspunt gemeente Borsele is en blijft einde noodopvang 1 januari 2027. Het COA geeft aan dat 13 maanden hieraan voorafgaand vooralsnog haalbaar zal zijn.

- *De stappen die de gemeente zet en heeft gezet om toch op zo'n kort mogelijke termijn te kunnen voldoen aan de wettelijke taak, met een tijdsindicatie wanneer de benodigde plekken alsnog beschikbaar zullen zijn*

- Vanuit de gemeente Borsele is een projectteam actief die in nauwe samenwerking met het COA (wekelijks) werkt aan een zorgvuldig proces om te komen tot een speedige realisatie van de noodopvang.

- Om het proces te bespoedigen heeft de gemeente zelf een Ruimtelijke Onderbouwing en de benodigde onderzoeken gereed om stagnering binnen het vergunningentraject te voorkomen. Hiernaast is de bestuursovereenkomst inhoudelijk voorbereid door de gemeente zelf.
- Het participatietraject binnen de gemeente is gestart, de raad en omwonenden/betrokkenen zijn op de hoogte gesteld van de beoogde locatie en plannen.
- Er is een planning gemaakt die er vooralsnog vanuit gaat dat 13 maanden voorafgaand aan 1 januari 2027 realiseerbaar zal zijn. Echter, dit is afhankelijk van de goedkeuring door het COA. Deze blijft vooralsnog uit.

Gemeente Kapelle

- *De melding dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

De gemeente Kapelle kan de aangeboden plekken (81 personen voor 13 maanden) helaas niet voor 1 juli 2025 realiseren.

- *De feiten en omstandigheden die ervoor zorgen dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

Het college heeft een locatieonderzoek gedaan waaruit een locatie naar voren is gekomen die het meest geschikt én het snelst beschikbaar is. De onderhandelingen tussen de grondeigenaar van deze locatie en het COA hebben echter lang geduurd. Het perspectief op een stroomaansluiting was ook een belangrijke randvoorwaarde. Deze gesprekken met de netbeheerder kostten meer tijd dan verwacht.

- *De stappen die de gemeente zet en heeft gezet om toch op zo'n kort mogelijke termijn te kunnen voldoen aan de wettelijke taak, met een tijdsindicatie wanneer de benodigde plekken alsnog beschikbaar zullen zijn*

Inmiddels heeft het college de beoogde locatie aangewezen als voorlopige locatiekeuze voor een kleinschalige tijdelijke noodopvang voor asielzoekers en is de gemeente in gesprek met de omgeving. Begin juli 2025 wordt de definitieve besluitvorming verwacht, zodat medio oktober de aangeboden plekken beschikbaar komen (onder voorbehoud van juridische procedures).

Gemeente Tholen

- *De melding dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

De gemeente Tholen kan niet tijdig voldoen aan haar wettelijke taak. Namelijk de opvang van 70 AMV'ers in een opvanglocatie voor een periode van 5 jaar.

- *De feiten en omstandigheden die ervoor zorgen dat de gemeente niet tijdig kan voldoen aan haar wettelijke taak*

Ondanks onze inzet en bereidheid om uitvoering te geven aan de Spreidingswet, zijn er momenteel omstandigheden buiten onze directe invloed die ervoor zorgen dat de beoogde opvangcapaciteit niet tijdig gerealiseerd kan worden:

- Het COA heeft aangegeven dat de realisatie van de benodigde opvanglocatie volgens hun planning op zijn vroegst mogelijk is in het vierde kwartaal van 2026.
- Tot op heden heeft het COA geen sluitende businesscase kunnen overleggen; er is nog steeds geen financiële duidelijkheid. Welke onderbouwing aan deze berekening ten grondslag ligt, is bij ons niet bekend.
- Waar wij ons aanvankelijk bereid toonden tot de huisvesting van een kleiner aantal AMV'ers, hebben wij na overleg met en op verzoek van de PRT Zeeland welwillend ingestemd met de huisvesting van 70 AMV'ers voor de duur van 5 jaar. Deze toezegging was mede gebaseerd op het uitgangspunt dat een sluitende businesscase binnen deze omvang en looptijd haalbaar zou zijn.
- Het COA heeft recent laten weten dat een looptijd van 5 jaar niet toereikend is om de businesscase sluitend te krijgen. Zij achten een termijn van 10 jaar noodzakelijk. Dit punt is tijdens de eerdere gesprekken over de vaststelling van de Zeeuwse opgave niet ter sprake gekomen en is ook niet met onze raad gedeeld.

- Voor de benodigde units moet het COA mogelijk nog een aanbestedingstraject doorlopen. Dit kan eveneens vertraging opleveren.
 - De vergunningprocedure is nog niet gestart, aangezien het COA nog geen formeel “go” heeft afgegeven.
 - Het proces met de omgeving, gemeenteraad en betrokken partijen vergt zorgvuldigheid en tijd om tot gedragen besluitvorming te komen.
 - In oktober 2024 en op 30 april jl hebben we de Provincie geïnformeerd over ons voornemen om mee te werken aan de taakstelling in het kader van de Spreidingswet, mits zij akkoord gaan met onze voorwaarden. Op 27 mei 2025 hebben wij een reactie van de Provincie op ons verzoek ontvangen.
- *De stappen die de gemeente zet en heeft gezet om toch op zo'n kort mogelijke termijn te kunnen voldoen aan de wettelijke taak, met een tijdsindicatie wanneer de benodigde plekken alsnog beschikbaar zullen zijn.*

De gemeente Tholen werkt actief samen met het COA om de opgave alsnog te realiseren. In dat kader zijn reeds de volgende stappen gezet:

- Medewerking toegezegd aan locatieontwikkeling.
- Ruimtelijke en bestuurlijke verkenningen opgestart.
- Inmiddels diverse onderzoeken uitgezet en uitgevoerd, zoals: stikstof, flora & fauna, sondering en archeologie.
- Een verkennend gesprek gevoerd met de grondeigenaar van de beoogde locatie. Deze is bereid te verkopen; de gemeente zal tot aankoop overgaan zodra het COA een formeel “go” heeft gegeven.

Crisisnoodopvang:

Momenteel is het oude schoolgebouw aan de Molenvlietsedijk 7 in Tholen ingericht als opvanglocatie voor asielzoekers. Het College van B&W heeft op 3 juni 2025 besloten deze opvanglocatie voort te zetten.